אגרות הראי"ה - כרך ב' - אגרת תפט

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ט"ז שבט תרע"ג - יפו
נמען: הרב אברהם יעקב הכהן (אורלנסקי)

הרב קוק כתב לוועד המושבה שיסיימו בשלום ובכבוד את תביעתו עליהם. בקצרה הרב קוק משיב על הערות הלכתיות בדיני נידה: פחד אינו 'בידו לרבות' כי אינו בהכרח מביא דם, ודרך הש"ס לומר 'תרתי איכא למיפרך' (זבחים ד ב). הרב קוק מבחין בין דברי חוות דעת לנודע ביהודה בעניין 'אי אפשר לפתיחת הקבר בלא דם'.

עיקרי הדברים

- סיום תביעה מול ועד המושבה.
- הלכות נידה: פחד ופתיחת הקבר.
- חוות דעת ונודע ביהודה.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], ט"ז שבט תרע"ג[4].

ידי"נ[5] הרב הגדול בתו"י[6] מו"ה[7] אברהם יעקב הכהן נ"י[8], שלו'[9] וברכה.

הגיעוני מכתביו, ומרוב העבודה והטרדא לא יכולתי להשיבו על אתר, ואתו הס"ר[10].

כעת כתבתי להועד, שיביאו קץ לדבר תביעתו עליהם. יתן ד' ויתקבלו הדברים, ויצא הענין בדימוס בכבוד ודרך שלו'.

ע"ד[11] ח"ת[12] בהערות ג"כ[13] ל"ה פנאי להעיר.

ובקצרה אומר שהדחי' ע"ד בידו לרבות ע"י[14] פחד, חוזרת ונראית, בזה שפחד אינו מוכרח להיות מרפא ומבריא דם, רק הוא כעין וסת, שהוא עלול להביא ואין זה חשוב בידו. ומה

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 תרע"ג - השנה תרע"ג (1912/1913)
5 ידי"נ - ידיד נפשי
6 בתו"י - בתורה ויראה
7 מו"ה - מורנו הרב
8 נ"י - נרו יאיר
9 שלו' - שלום
10 הס"ר - הסליחה רבה
11 ע"ד - על דבר
12 ח"ת - חידושי תורה
13 ג"כ - גם כן
14 ע"י - על ידי

שהגמי[15] יש לה תי' אחר, ואינו אליבא דכו"ע, דרך הש"ס[16] לומר בכה"ג[17], דלמ"ד[18] הכי הדבר נפרך גם בזה, כזבחים ד' ע"ב[19] ולרב פנחס בריה דר"מ דאמר יש שינוי בעלים לאח"מ[20] תרתי איכא למיפרך, ויש עוד כיו"ב[21]. והי"נ[22] י"ל[23] למ"ד א"א[24] לפה"ק[25] בל"ד שכן בידו לרבות.

וע"ד[26] החוו"ד[27] ["חוות דעת" לרבי יעקב מליסא] אולי כיון כי[28] דו"ז[29] הגז"ל[30] לדבריו בסי'[31] קצ"ד ס"ק[32] א, אבל באמת אין זה ענין לדי' הנוב"י[33], ["נודע ביהודה" לרבי יחזקאל לנדא] די"ל[34] שכשאין שום דבר נכנס ויוצא ל"א כלל א"א לפה"ק בל"ד גם לנוב"י[35], וחילי' הוא רק דס"ל[36] שא"צ[37] שיצא מחדרי בטן הפנימיים, אלא כיון שנכנס ופתח המקור ויצא בזה גרר הדם, וגם הני"ש[38] מצי סבר דלא כנוב"י[39] משום שעכ"פ[40] הפתיחה היא ע"י סבה פנימית. וכמדומה שהסברתי קצת בהערתי מעין קרוב לזה. ודברי הגרב"פ[41] ז"ל[42] הולמים הם לדי' הנוב"י ולדי' החוו"ד[43] מפנים שונים.

---

15 שהגמי - שהגמרא
16 הש"ס - השישה סדרים (התלמוד)
17 בכה"ג - בכהאי גוונא
18 דלמ"ד - דלמאן דאמר (לפי מי שאומר)
19 ע"ב - עמוד ב
20 לאח"מ - לאחר מותו
21 כיו"ב - כיוצא בזה
22 והי"נ - והכי נמי
23 י"ל - יש לומר
24 א"א - אי אפשר
25 לפה"ק - לפרט קטן (מניין השנים)
26 וע"ד - ועל דבר
27 החוו"ד - החוות דעת (שם ספר)
28 כי - כבוד
29 דו"ז - דוד זקני
30 הגז"ל - הגאון זכרונו לברכה
31 בסי' - בסימן
32 ס"ק - סעיף קטן
33 הנוב"י - הנודע ביהודה
34 די"ל - דיש לומר
35 לנוב"י - לנודע ביהודה
36 דס"ל - דסבירא ליה
37 שא"צ - שאין צריך
38 הני"ש - הנזכר שם
39 כנוב"י - כנודע ביהודה
40 שעכ"פ - שעל כל פנים
41 הגרב"פ - הגאון רבי שמות שמתחילים באותיות ב, פ (למשל: בנימין + פנחס) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם
42 ז"ל - זכרונו לברכה
43 החוו"ד - החוות דעת (שם ספר)

מפני הנחיצות א"א לי להאריך כלל. והשי"ת[44] ימו"ש[45] יאריך בכט"ס[46], כנה"י[47] ונפש ידי"ע[48] דוש"ת[49] באה"ר[50],

הק' אברהם יצחק ה"ק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

44 והשי"ת - והשם יתברך
45 ימו"ש - ימח שמו (וזכרו)
46 בכט"ס - בכל טוב סלה
47 כנה"י - כנפשו היקרה
48 ידי"ע - ידידו עוז
49 דוש"ת - דורש שלומו ותורתו
50 באה"ר - באהבה רבה